

Den offentlige indsigt, som hr. Frank Bøgh gerne vil have at der er, hjælper ikke noget, hvis det kun er et enkelt individ, der bliver beriget med den indsigt, og vedkommende så har tavshedspligt og ikke må gå videre med de oplysninger, vedkommende har fået kendskab til.

Hr. Frank Aaen fra Enhedslisten syntes, at der manglede konsekvens i den måde, Fremskridtspartiet behandler den finansielle sektor på. Hr. Frank Aaen roste Fremskridtspartiet og særligt vores ordfører, fru Kirsten Jacobsen, for meget aktivt at følge op på de sager, der foregår i den finansielle sektor, men syntes så, at der var mangel på konsekvens.

Til det må jeg sige, at det er ingenlunde tilfældet. Vi har fremsat forslag om skærpelse af bestyrelsesansvar, vi har indtil flere gange været bannerførere for høringer, der er blevet gennemført, for meget grundige undersøgelser af forhold i den finansielle sektor osv. Derfor synes jeg bestemt, det er skudt forbi, når hr. Frank Aaen hævder, at Fremskridtspartiet ikke drager konsekvenserne af de ting, vi erfarer. Tværtimod har vi været et af de mest aktive partier netop på denne arena.

Til sidst vil jeg besvare det spørgsmål, som ministeren halvt om halvt formulerede, om, at når man læser i Fremskridtspartiets bemærkninger til lovforslaget, at vi godt kunne tænke os, at der var flere repræsentanter fra erhvervslivet i offentlige bestyrelser og ledelser, måtte det så ikke også få den konsekvens, at det offentlige skulle have repræsentanter i de private bestyrelser?

Nej, for der er efter vores mening – og det er unægtelig lidt ideologisk – meget stor forskel på en offentlig og en privat virksomhed.

En offentlig virksomhed er for det meste skattedyderfinansieret, og det vil sige, at dér må borgerne have en forventning og et ønske om, at tingene sker så rationelt som muligt.

Hvis en privat virksomhed foretager nogle fejlpositioner og den lider økonomisk tab som følge af det, er der nogle aktionærer eller private indehavere, som lider dette tab. Der kan vi ikke se, at der er noget behov for, at det offentlige skal være til stede ved det bord, især ikke, når regelsættet gør, at man ikke har nogen som helst mulighed hverken for at gribe ind eller for at delagtiggøre offentligheden i de ting, man erfarer.

Derfor må vi sige, at det synes vi ikke ville være nogen god idé. Men vi synes, det ville være en god idé, at der var private repræsentan-

ter til stede i en lang række offentlige institutioner. Det gælder f.eks. i hele undervisningssektoren, hvor vi er sikre på, at man kunne nyde godt af at have nogle private folk siddende, som kunne berige uddannelsessystemet med lidt erfaringer fra det virkelige liv.

Det var få, men velmente støtteklæringer, der kom til lovforslaget. Dem takker vi selvfølgelig for, og så kan det jo være, at udvalgsarbejdet kan resultere i, at vi kan få justeret nogle af hjørnerne af. Hvis det bliver tilfældet, siger vi tak for det og tak for førstebehandlingen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 66: Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning. (Afrekning af elektricitet fra decentrale kraftvarmeværker m.v.).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 8/11 95).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Martin Glerup (S):

Socialdemokratiet vil ikke acceptere, at udbygningen af en miljørigtig industriel og decentral kraftvarme går i stå – derfor dette lovforslag. Det vil nemlig være tilfældet, hvis elskaberne sænker kilowatt-time-prisen på el fra decentral og industriel kraftvarme fra 29 til 16 øre ved at fjerne effektbetalingen. Herved ville vi gå glip af den positive miljøeffekt, som værkerne har.

Husk på, at det samlede decentrale kraftvarmeprogram står for mere end halvdelen af den CO₂-reduktion, som skal nås inden år 2005. Hvis Elsam fik lov til at kvæle den decentrale udbygning, ville forbrugerne i en periode kunne få en lidt lavere elpris, men konsekvensen ville i stedet for blive, at miljømålene ikke kunne nås.

Socialdemokratiet vil med dette lovforslag sikre effektbetaling til decentralt produceret el. Det er den pris, som Elsam må betale for at være i overensstemmelse med elforsyningsloven og i overensstemmelse med miljømålene.

Lovforslaget har to hovedmål. For det første at fortsætte de seneste års store succes med decentral og industriel kraftvarmeudbygning. For det andet at styrke den mest miljørigtige energiudnyttelse ved på basis af naturgas eller fornyelige energikilder at frembringe el og varme i den samme proces.

Hidtil har elselskaberne i Danmark – om end med forskellig entusiasme – fulgt Folketingets miljø- og energipolitiske målsætning ved at afregne decentralt produceret el på en måde, som afspejler elforsyningsudgifterne til brændsel, til drift og sidst, men ikke mindst, til langsigtede anlægsinvesteringer.

Den decentrale udbygning har også været en demokratisk succes med mange engagerede lokale aktører. Desværre er denne fornuftige udvikling nu kortslettet på grund af Elsams nej til yderligere decentral og industriel udbygning.

Men det er ikke kun galt i vest – også mod øst er der problemer. Et eksempel: En kreds af landmænd har sammen med Neksø Kommune på Bornholm fået en god idé. De ville lave et stort, fælles biogasanlæg, hvor der på basis af gylle og fiskeaffald kunne produceres el og varme. De ville slå to fluer med ét smæk, nemlig løse et affaldsproblem ved at få behandlet fiskeslam og få afgasset gylle og producere 5.600 MW-timer el, nok til at dække cirka 1.250 husstandes årsforbrug.

En fin løsning – indtil elselskabet Østkraft den 12. juni i år rev det økonomiske tæppe væk under projektet ved efter de første fem år at undlade effektbetaling. Det svarer med indeværende års priser til et fald på kilowatt-timeprisen fra 32,7 øre til 11,4 øre. Altså blev det projekt sat i stå.

Socialdemokratiet vil simpelt hen ikke acceptere, at et elselskab – i dette tilfælde Østkraft – blokerer Folketingets energi- og miljøpolitiske målsætning. Det lovforslag, vi diskuterer i dag, vil give Neksøs biogasprojekt og andre lignende projekter en ny chance.

Vi foretrækker en fortsat decentral udbygning med kombineret el- og varmeproduktion. Bliver der i så fald produceret for meget el, ser vi langt hellere en tidligere skrotning af de mindst energieffektive og samtidig mest miljøbelastende gamle kulblokke. Mere end en tredjedel af Elsams kapacitet er på skrottingslisten i 10-årsperioden fra 1995.

Lad el produceret på nye industrielle og decentrale kraftvarmeverker erstatte de gamle forurenende kulblokke. På den måde kan vi indkassere et øjeblikkeligt plus på miljøregnskabet og samtidig foretage en særdeles tiltrængt reduktion i vort rekordstore CO₂-udslip pr. indbygger.

Derfor kan jeg på Socialdemokratiets og Det Radikale Venstres vegne sige ja til lovforslaget, ja til en miljørigtig energipolitik.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Der er selvfølgelig mange ting i det, hr. Martin Glerup nævnte i sin tale her, som kunne give anledning til kommentarer. Men noget af det første, jeg bemærkede, var disse miljøpåvirkninger, som hr. Martin Glerup roste.

Grundlæggende er jeg enig i princippet om decentral kraftvarme. Men spørgsmålet om den positive miljøeffekt, som hr. Martin Glerup omtalte, forsvinder noget i den blå luft, når det, vi reelt taler om, er at fortsætte en udbygning med en elkapacitet, der ikke er brug for.

Det næste problem er, at når man køber en kilowatt-time til 30 øre og sender den op på elbørsen i Skandinavien og sælger den til 3 øre, er der altså nogle, der skal betale den forskel. Denne forskel i pris skal forbrugerne eller industrien eller begge dele betale.

Jeg må nok sige, at vi her har et omvendt miljøregnskab. Alternativet var jo, at man havde købt CO₂-fri elproduktion fra vandkraftværker i Norge til 3-4 øre til at supplere med, hvis man havde brug for det. Det gør man ikke. Man går den modsatte vej: Man laver CO₂-belastende produktion til en høj pris i stedet for at købe en CO₂-fri el til en lav pris.

Det er et meget flot miljøregnskab, Socialdemokratiet her opererer med, og det falder ikke i hartkorn med de ting, som man normalt har hørt fra det parti om miljøet. Nu er vi altså ved at føre en omvendt miljøpolitik, og det vil være interessant at se om føje år, hvor vi ender henne.

Prisen for, hvad det er for en CO₂-fortrængning, vi nu støder på, er blevet nævnt før. Vi er

jo oppe i nogle priser, der ligner 600-700 kr. pr. ton CO₂, når vi laver produktionsfaciliteter, vi ikke har brug for. Og det er den meget dyre ende, vi her har fat i.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg vil gerne spørge Socialdemokratiets ordfører, hr. Martin Glerup, om følgende – i første omgang selvfølgelig på egne vegne, men jeg gætter på, at hele den elforbrugende del af den danske befolkning, inkl. industrien, egentlig godt kunne tænke sig at vide:

Når nu dette lovforslag bliver vedtaget, hvor mange øre stiger elektriciteten så pr. kW? Taler vi om 2-3 øre, eller er det 4-5 øre? Efterhånden som der kommer denne enorme overkapacitet og elværkerne er pligtige til at købe al for dyr strøm fra disse decentrale kraftvarmeværker, hvad bliver så konsekvensen for elregningen? Det synes jeg man fra Socialdemokratiets side burde fortælle folk i stedet for at pakke det hele ind i alt dette grønne glimmer i håb om, at så glider elregningen nok ned, når folk får at vide, at det har et miljøsigt osv.

Kunne vi ikke i dag få at vide, hvad det her betyder på elregningen? Hvor mange øre kommer kilowatt-timerne til at stige som følge af vedtagelsen af dette lovforslag? Det må være ret relevant for befolkningen at få kendskab til det.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jeg vil godt sige til hr. Peter Hansen-Nord, at det, der er vores tanke, er, at en ny, miljørigtig elfremstilling skal fortrænge en mindre miljørigtig, kulbaseret elfremstilling på de ældste blokke inden for Elsamsystemet. Og hvad det kommer til at koste i øre, kan næppe snige sig op på noget, der kan mærkes. De økonomiske konsekvenser kan man ikke nøjagtigt se, før man ved, hvilke blokke der tages ud, og hvilke decentrale enheder der kommer til. Men det kan næppe snige sig op på ret mange promille af familien Danmarks udgifter.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Det er hr. Peter Hansen-Nords bemærkninger, der kalder mig herop.

Jeg kan forstå, at Venstre er ikke voldsomt optaget af det meget omfattende CO₂-problem, vi har. Det er vi i SF. Vi vil satse kraftigt på med

alle mulige midler at få reduceret CO₂-udslippet.

Hr. Hansen-Nord taler om, at man får en overproduktion af el. Jamen der er jo tale om, at man skal lave varme, og når man laver varme, er det fornuftigt også at lave el på decentral kraftvarme. Vi ser meget, meget gerne, at man får taget fat på alle de gamle værker, som producerer strøm på kul i Danmark. Vi har ikke alene et problem med de gamle kulværker i forhold til CO₂-udslippet. Der er også affaldsproblemer, men det glemmer vi at tage med, når vi snakker om denne produktionsform, og vi glemmer vel også at regne alle miljøomkostningerne ind i prisen.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Til hr. Martin Glerup vil jeg sige: Jeg kan godt lide taler heroppefra, der beskæftiger sig med en eller anden tænkt drømmeverden, men skal vi nu ikke holde os til realiteterne?

Jeg går heller ikke ud fra, at det er Socialdemokratiets politik at skrotte blokke, lang tid før de er udtjent, for så bliver fortrængningsprisen for CO₂ en noget høj pris på det niveau, som jeg nævnte før.

Det, der er galt her, er tempoet. Derfor vil jeg gerne spørge Socialdemokratiet: Kan jeg få et tilsagn fra Socialdemokratiet om, at når man har udbygget med den decentrale kraftvarme, der ligger som forudsætning for »Energi 2000«, så stopper man og holder en pause og tænker sig om og siger: Hvad skal vi så gøre? Hvordan skal vi så planlægge? Hvordan skal vi så tilrettelægge vores energiplanlægning?

Kan jeg få et tilsagn i dag fra hr. Martin Glerup på Socialdemokratiets vegne om, at når »Energi 2000«'s forudsætninger for udbygning af decentral og industriel kraftvarme er opfyldt, holder vi en pause, for så vil vi komme et langt stykke hen mod det, det hele drejer sig om.

Til fru Anni Svanholt må jeg igen sige om CO₂: Det, vi desværre oplever – selv om det er meget sympatiske målsætninger, fru Anni Svanholt her har forklaret os om – er, at problemet er det, at den videre ukontrollable udbygning med decentral kraftvarme også betyder, at decideret biomassebaserede værker bliver nedlagt. Jeg ved godt, det ligger i en dagsorden fra den 10. marts, men her er der en god lejlighed til lige at stoppe op og sige: Hvorfor lave noget decentral kraftvarme, vi ikke kan bruge til noget, og så lade nogle af de decideret fjernvar-

mebaserede biomasseværker køre, indtil vi har fundet ud af, hvad vi så vil gøre? Det her er hastværk, det er lastværk, og der er kun forbruget og industrien til at betale denne merpris. Der er så mange gode muligheder i denne situation til at stoppe op, men jeg kan forstå, at det er der ikke tid til.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Når jeg tager ordet så tidligt i debatten, er det for at illustrere proportionerne i det her.

Udbygningen med decentral kraftvarme står for halvdelen – halvdelen – af CO₂-reduktionen i »Energi 2000«. Halvdelen! Hvis man sætter den i stå nu, hvor vi kun har opbygget halvdelen af det, man regner med, vil vi mangle kolossalt på det endelige CO₂-regnskab – kolossalt.

Jeg synes, det må være meget svært for de partier, der i sin tid i regeringsposition fastsatte en målsætning om 20 pct.s reduktion af CO₂ i år 2005, og som har stemt imod grønne afgifter og sagt, at de endda vil afskaffe dem, hvis de kommer til, som har modsat sig ethvert indgreb i forhold til trafikken, altså udviklingen især i landevejstrafikken, til trods for at den overskylder alle forudsætninger, der lå til grund for Energiplan 2000, og som nu også vil støtte et ensidigt skridt gennemført uden nogen form for forhandlinger, uden nogen form for overvejelser, planlægning af nogen art, gennemført af en privat sammenslutning.

For mig er det helt ufatteligt. Enten tager man overhovedet ikke alvorligt, hvad man selv i sin tid sagde om CO₂, enten er man totalt ligeglad, eller også er der her tale om virkelig dobbeltmoral.

Hr. Hansen-Nord nævner, at der kan blive nogle planlægningsproblemer, hvis der midlertidigt er en overkapacitet forskellige steder. Det er jeg enig med ham i.

Hvis derfor Elsam var kommet til mig og havde sagt: Lad os forhandle her i forbindelse med revisionen af Energiplan 2000, som jo er varslet til denne vinter – så ville jeg have sagt: Ja, lad os diskutere det.

Jeg er i øvrigt stadig væk parat til at diskutere, også diskutere udfasningsplaner. Fru Svanholt har jo fuldstændig ret i, at vi har kulfyrede blokke med ikke optimal effektivitet, som nærmer sig 30-års-alderen, som man med rimelighed burde kunne fase ud, og som man bør fase ud, efterhånden som vi får kapaciteten, idet man selvfølgelig samtidig skal respektere forsyningssikkerheden i kraftvarmeområderne. Det

er da klart. Lad os dog sætte os ned og diskutere det her.

Men det undrer mig alligevel, at partier, som selv i sin tid lavede Energiplan 2000, som selv fastsatte målsætningen, og som i øvrigt har sagt nej til alle de midler, der fører til målet, nu også siger nej til det middel, der står for halvdelen af hele reduktionen på området, og som oven i købet støtter den totalt udemokratiske fremgangsmåde, at et selskab uden forhandlinger, uden drøftelse med Folketinget, uden drøftelse i offentligheden, uden nogen form for offentlig debat, uden tal, uden beregninger gennemfører et ensidigt stop og oven i købet i en situation, hvor den pågældende sammenslutning selv alene i år har truffet beslutning om en effektforøgelse på 700 MW, og som i løbet af de sidste par år har udvidet med 900 MW og altså i år kommer med yderligere 680 MW. Det undrer mig meget.

Jeg er helt enig med hr. Hansen-Nord og andre, der har haft ordet, og som siger, at vi skal planlægge og gøre det på en ordentlig måde. Det er det, regeringen lægger op til. Der kommer alternative energifremtider her til december, der kommer konferencer til vinter, hvor vi vil sætte os ned roligt og diskutere med alle involverede parter, og så kommer endelig den reviderede plan til april.

Hastværk, siger hr. Hansen-Nord. Hvem har haft hastværk? Hvem er det, der vil lave om på alting ensidigt? Det er elværkerne, og det er derfor, jeg er glad for at få lejlighed til at sige de her ting før hr. Hansen-Nords af mig med spænding imødesete ordførelse.

Det er jo ikke de små bogstaver, der har været i anvendelse i forskræppet til den her debat, og dér vil jeg bare give hr. Hansen-Nord mulighed for at vise Folketinget, hvordan han både kan undvære den videre udbygning af decentral kraftvarme og de grønne afgifter og indgreb over for trafikken og alligevel få regnestykket om de tyve procent til at hænge sammen.

Jeg kan rolig sige, det er ikke en opgave, som jeg eller andre har nogen grund til at misunde hr. Hansen-Nord.

Formanden:

Så er der tre korte bemærkninger, først fru Eva Møller, så hr. Peter Hansen-Nord og så hr. Kim Behnke.

(Kort bemærkning).

Eva Møller (KF):

Jeg bemærkede en enkelt positiv ting i alle de mange ord, miljø- og energiministeren sagde med meget store bogstaver. Miljø- og energiministeren sagde nemlig, at han var parat til nu også at diskutere og tale med Elsam om tingene.

Jeg vil da gerne høre, om det kunne indbefatte, at ministeren ville være parat til at trække sit lovforslag tilbage og så tage en diskussion med Elsam og med de øvrige elselsskaber og med Danske Elværkers Forening. Det ville for mig at se være en rigtig og en klog ting.

Jeg har meget svært ved at forstå, hvordan vi i dette land – og specielt når man kan være både miljø- og energiminister og dermed være planlægningsminister – kan lave nogle planer, som man så siger om, at dem kan vi være fuldstændig ligeglade med.

Vi har lagt nogle planer, som siger, at vi i år 2005 skal have reduceret CO₂-udslippet med 20 pct. Vi har nu brugt cirka en tredjedel af perioden, og vi har reduceret CO₂-udslippet med mere end halvdelen så jeg har svært ved at forstå, hvis jeg skal se det fra elsektorens side, hvorfor ministeren siger, at det er så forfærdeligt.

Der skal jo også være en sund økonomi i det. Det kan jeg meget tydeligt huske at ministeren gav mig ret i, da vi havde debatten om energi her i foråret: At økonomi spillede også en rolle.

Nu slår man altså elværkernes økonomi fuldstændig i stykker ved at sige, at de ikke kan følge den planlægning, vi selv har lagt op til.

Jeg skal også understrege, at når man hører ministeren i dag, lyder det stadig væk, som om han ikke er parat til at diskutere med andre end sine egne embedsmænd, i hvert fald ikke med sektoren, og det lyder, som om han ikke hører efter, hvad der bliver sagt.

Elsam har jo tydeligt tilkendegivet, at de ikke er indstillet på at stoppe enhver udbygning med decentral kraftvarme. De er indstillet på, at man lige holder en pause og tænker sig om, og det mener de er fuldt forsvarligt, fordi de som sagt på nuværende tidspunkt, hvor en tredjedel af tiden mod år 2005 er gået, har klaret mere end halvdelen af det sparede CO₂-udslip, som de står for. Det mener de er rimeligt nok, og så kunne man godt lige tænke sig om en enkelt gang af økonomiske grunde.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg vil gerne sige til vores miljø- og energiminister, at det er fuldstændig korrekt: Der har ikke været nogen forhandling. Det er muligt, ministeren ikke har haft det med Elsam, men jeg må da så også sige, at der har altså heller ikke været forhandling til anden side i salen, før vi ser det her lovforslag.

Altså, vi får det parkeret ind på taburetterne lige så overraskende som for alle andre aktører i energiverdenen. Om det så i øvrigt er en ny måde, miljø- og energiministeren er begyndt at arbejde på, ved jeg ikke. Jeg håber det ikke. Jeg håber, det var en fejltagelse, at vi skal have en lidt skarp diskussion i dag om det her.

Om CO₂-problemet: Jeg kan altså kun sige, at hvis man stadig væk mener, det er en god idé at producere el på CO₂-belastende decentrale kraftvarmeværker i stedet for at købe CO₂-fri el fra Norge til en tiendedel af prisen, så burde det nok være finansministeren, der var til stede her i dag, for vi er jo ude i nogle regnestykker omkring CO₂-fortrængning, som jeg er sikker på at ingen – hvis de forstod denne her sammenhæng – ville acceptere overhovedet. Derfor er det rigtig at stoppe op.

Jeg mangler nu et svar – jeg håber, jeg får det – fra hr. Martin Glerup. Ellers må jeg parkere det videre til miljø- og energiministeren og bede om at få et svar: Er man indstillet på at stoppe op, når den udbygning, der er forudsætningen i Energiplan 2000, er opfyldt? Kan jeg få regeringens tilsagn om, at der stopper vi op, og så sikrer vi os en energiplanlægning, hvor CO₂-reduktions-prisen ligger på det niveau, vi normalt taler om, en 200-300 kr. pr. t i stedet for de 600-700 kr. pr. t, vi løber ind i her? Det kunne være interessant.

Om V og K vil være med til grønne afgifter? Naturligvis ikke i den form og på den måde, det blev gennemført. Det ved ministeren alt om. Vi har mange andre gode forslag til, hvordan en, hvad skal vi sige, markedsorienteret miljøpolitik burde være ført. Vi er klart uenige i den måde, man har gjort det på, og alle de problemer, der både dengang og efterfølgende er opstået, har jo kun bekræftet et langt stykke ad vejen, at vi havde ret i vores kritik.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Det er altid fornøjeligt under disse energidebatter at have en minister, som deltager meget

aktivt i debatten. Det siger jeg ikke ironisk, det mener jeg, for det dér med, at ministeren bare sidder dér og så til sidst kommer med nogle betragtninger ...!

Det er godt, at ministeren går aktivt ind.

Så kunne det også være, at vi kunne få ministeren i tale. Nogle gange er det nødvendigt, at man stopper op og siger: Hvorfor har vi overhovedet fået den her situation? Det svarer lidt til, at man har åbnet 5-6 vandhaner, der alle sammen fylder vand i det samme badekar, og når så vandet er ved at løbe over, kommer ministeren og siger: Nu må vi have delt nogle flere øser ud, så vi kan øse vandet ud.

Vi synes, det var mere interessant, om man gik hen og lukkede for nogle af vandhanerne.

Nogle af de vandhaner, vi i øjeblikket har løbende: Folketinget har i årevis dels gennemtvunget opstilling af vindmøller, dels givet tilskud til, at vindmøllerne kunne blive opstillet. Man har tvunget elværkerne til at aftage strømmen fra vindmøllerne til en pris, der er over, hvad den strøm er værd.

Så har man, fordi naturgasprojektet har problemer, givet tilskud og tilskyndet til disse såkaldte barmarksprojekter, hvor man særlig i Naturgas Midt-Nord har haft succes med rundt omkring at bygge de her små decentrale enheder. Godt gasaftag! Ja tak. Elværkerne er igen pligtige til at aftage strømmen.

Folketinget har vedtaget regler om, at man ikke engang skal betale de faktiske omkostninger ved at blive koblet på elnettet. Der skal være subsidier fra elselskaberne i retning af, at man får det billigere, end hvad det egentlig koster.

Så har man det, som kun forstås i energidebatter, det, der hedder den såkaldte tiøre. Min tid tillader ikke, at jeg går ind på det, men den har også været med til at tilskynde folk.

Endelig har man senest i foråret vedtaget at give 30 pct.s statstilskud til de erhvervsvirksomheder, som vil gå ind og investere i at opsætte vindmøller og lave noget decentral kraftvarme.

Og så kan man ikke forstå – med al den strøm, der produceres fra alle disse kilder, der bare vælter ind på nettet, hvor elværkerne skal betale overpris for strømmen, og hvor de selv skal betale for at få den tilsluttet osv. – at elværkerne kommer og siger: Det her kan ikke blive ved med at gå.

Så burde ministeren sige tak til elværkerne og sige: Det er godt, at I har hejst det hvide flag og gjort opmærksom på, at vi skal have lukket for

nogle af vandhanerne i stedet for at blive ved med at gå og dele små plasticøser ud, som det her lovforslag er et eksempel på.

Formanden:

Fru Anni Svanholt og derefter hr. Martin Glerup for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg sad og lyttede meget opmærksomt til hr. Peter Hansen-Nords indlæg, for jeg havde håbet på, at hr. Peter Hansen-Nord kom med et meget langt og omfattende regnestykke, sådan at vi alle her kunne blive klar over, hvordan Venstre vil sikre, at man når CO₂-målene. Men der kom ingenting, og vi har ikke på noget tidspunkt hørt, hvordan Venstre vil få tingene til at hænge sammen. Det kan bare ikke lade sig gøre ud fra det, Venstre siger. Men jeg kan jo så kun konkludere, at Venstre er ligeglad med, om vi når de mål.

Men det er vi altså ikke i SF, og vi synes, at en reduktion af CO₂ på 20 pct. år 2005 ikke er nok. Vi ved jo godt, at vi skal langt videre, at vi skal have en meget større reduktion. Vi skal se det også i det lys.

Fru Eva Møller sagde, at vi kunne egentlig godt tage det lidt roligt, for i virkeligheden havde vi allerede nået halvdelen af CO₂-reduktionen, altså i forhold til 2005.

Det er bestemt ikke min opfattelse. Jeg erindringsgodt, hvad der stod i den energipolitiske redegørelse, som vi behandlede i Folketinget i februar måned i år, nemlig at vi reelt faktisk kun har nået 3 pct. Resten er rene beregninger og vurderinger, og hvis og hvis man gør den indsats, så når man de mål.

Men det reelle, det håndgribelige er i virkeligheden meget lidt, og derfor haster det med at fortsætte denne her udbygning.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jeg vil godt give et bidrag til hr. Kim Behnkes badekarsprojekt, for jeg mener, at dér, hvor der virkelig skete noget, var ikke så meget vindmøllerne. Det var mere, at Elsam fik lov til at lave de store 400 MW-værker i Skærbæk på naturgas og Nordjyllandsværket på kul. Det var noget, der battede, sammen med 600 MW-aftalen om at aftage norsk el.

Vi forudså allerede i forhandlingerne om de værker fra socialdemokratisk side, at der kunne

blive et problem, og vi spurgte Elsam: Kommer det her til at gribe ind i mulighederne for at indplacere den decentrale kraftvarmeudbygning?

Man forsikrede gentagne gange, også skriftligt, at den decentrale kraftvarmeudbygning ikke ville blive påvirket af bygning af Nordjyllandsværket. Det stodelede vi på, og så står vi i dag i den situation, at, som fru Eva Møller sagde, elværkerne ikke vil respektere den planlægning, de selv har givet tilsagn om.

Til hr. Peter Hansen-Nord vil jeg sige, at vi tilstræber den størst mulige decentrale udbygning. Det er blevet en større succes, end der for år tilbage var regnet med i Energiplan 2000, og jeg har så foreslået, at elsektoren ser at få nedlagt nogle af de gamle forurenende kulblokke, før man egentlig havde regnet med det. Hvorfor ikke nedlægge Studstrupværkets blok 2? Det vil give 262 MW, det er 23 år. Eller Vendsysselværkets blok 1 på 28 år, 133 MW, og fremrykke skrotningen af 638 MW i Ålborg-Skærbæk med fra 2 til 5 år?

Altså, jeg mener, det er nogle konkrete ting, man må have ind i overvejelserne, men selvfølgelig ind i nogle nærmere drøftelser.

Formanden:

Hr. Peter Hansen-Nord for en kort bemærkning og så fru Eva Møller.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Til hr. Martin Glerup, især om det sidste, han sagde. Jeg fornemmer lidt, at der breder sig den overbevisning, at decentral kraftvarme er lige så godt som rent elbaserede værker, som primært producerer el.

Jeg synes, man skal være klar over, især af hensyn til de mennesker, der skal tilrettelægge produktionskapaciteten i Danmark, at decentral kraftvarme ikke er den samme leverandør af el, ikke den samme stabile leverandør af el. Man skal alligevel have kapaciteten. Der er jo det interessante ved decentral kraftvarme, at man producerer kun el, når der er et varmebehov. Når der ikke er noget varmebehov – det er der ikke om sommeren f.eks. i nær samme dimensioner som om vinteren – så får man heller ikke elproduktionen derfra. Men kapaciteten skal jo være til stede.

Jeg forestiller mig ikke, at det danske samfund skal undvære el i perioder, fordi de decentrale kraftvarmeværker ikke skal køre, da der ikke er noget varmebehov.

Jeg kan så forstå på det, hr. Martin Glerup yderligere siger, at nu er regeringen på vej meget længere end forudsætningerne i Energiplan 2000, og det er jo en klar udmelding.

Altså, man kan sige, at nu skal elforbrugerne, nu skal industrien og erhvervslivet betale for, at transportsektoren ikke kan overholde deres del af CO₂-forudsætningerne. Det kan være en klar politik, og det kan jeg så forstå er intentionen, men det er bare ikke de forudsætninger, der lå i Energiplan 2000.

Til fru Anni Svanholt om CO₂, og hvordan vi tager det alvorligt i Venstre.

Jeg må sige endnu en gang, at det, som der her bliver advokeret for fra SF's side, er altså: Vi vil gerne være med til en hovedløs videreudbygning af decentral kraftvarme, vi ikke har brug for, og det må gerne koste nogle biomasseværker, der kører på CO₂-neutral biomasse.

Det er SF's nye miljøprofil, og det vil jeg gerne have bekræftet. Ellers går jeg ud fra, at fru Anni Svanholt vil sikre, at Svendborg, Hinne-rup, Ringsted og en række andre biomassefyrrer og -værker får lov at køre videre, indtil vi har fundet ud af behovet for den decentrale kraftvarme.

Formanden:

Fru Eva Møller for en kort bemærkning og derefter fru Anni Svanholt.

(Kort bemærkning).

Eva Møller (KF):

Jeg vil gerne sige, at vi har endnu indtil foråret – sådan har jeg i hvert fald forstået energiministeren – Energiplan 2000, som vi er enige om i et meget bredt udsnit af Folketingets partier.

Heri sætter vi os nogle mål og siger, hvordan vi vil have tingene til at fungere, og jeg sagde – og det er så til fru Anni Svanholt – at elsektoren havde mere end opfyldt halvdelen af sine mål for CO₂-reduktion. Jeg talte ikke om den samlede CO₂-reduktion, men det forekommer mig, at det, man nu er på vej til at gøre fra regeringens side og godt støttet af SF, er at følge det princip, som Wessel i sin tid skrev om, at man for smed rettede bager.

Da der nu er nogle, der ikke kan opfylde deres del af målsætningen, så skal vi endelig hovedkulds gøre et eller andet, som kun – sådan kan jeg i hvert fald se det – kommer til at koste forbrugerne penge, det vil sige både den almindelige private forbruger og industrien. Det er da muligt, at man i SF og i regeringen har penge nok og siger: Vi er fuldstændig ligeglade med

økonomien, bare vi kan pudse vores miljømæssige glorie.

I Det Konservative Folkeparti vil vi leve op til samtlige mål i Energiplan 2000, men vi vil også have økonomien til at hænge sammen. Vi har ikke det princip hos os, at så længe det drejer sig om andre folks penge, kan man bare bruge løs af dem.

Formanden:

Fru Anni Svanholt og derefter hr. Martin Glerup for korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg vil starte med at konstatere, at det endnu en gang lykkedes hr. Peter Hansen-Nord at være på talerstolen uden at komme med et regnestykke for CO₂-målene, og hvordan man skal opfylde dem. Det kan jeg bare stilfærdigt konstatere.

Vi ser meget gerne, at man udbygger decentral kraftvarme, ikke alene på gas, helst på biogas og på træflis og på biomasse, og vi er meget optaget af, at den udbygning kan finde sted, og vi ved, at rent teknisk er det på vej, at man kan lave kraftvarme på træflis.

Så det er klart, at vi naturligvis i den udbygningstakt vil foretrække det mest miljøvenlige og lave kraftvarme også på vedvarende energi. Det ser vi meget gerne. Lovforslaget indeholder netop de muligheder, at der også gives en fast afregningspris på de områder, og det lægger vi meget vægt på.

Fru Eva Møller taler om, at det koster industrien penge. Vi er nu ikke af den opfattelse i SF. Vi mener, at industrien er meget optaget af det her af flere grunde. Der er jo en utrolig interesse for at lave en omstilling til industriel kraftvarme, og der ligger vel også for Danmark en mulighed for at sælge de anlæg, så jeg forstår ikke, at De Konservative i denne her sammenhæng er så bagstræberiske. De plejer jo ellers nok at tænke på industriens interesser.

Med hensyn til betaling mener vi altså, at der er god fornuft og samfundsøkonomi i at producere både varme og el og satse på vedvarende energikilder her.

Formanden:

Så er det hr. Martin Glerup, og så er vi tilbage i ordførerrækken med hr. Peter Hansen-Nord.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jeg synes for så vidt, det er en skam, at man fra navnlig Venstres side er så følgagtig over for Elsams sidste uvarslede indgreb i den danske energi- og miljøpolitik, for jeg mener, det stadig væk må være sådan, at det er Folketinget, som fastlægger de energi- og miljøpolitiske mål.

Jeg synes også, det er lidt billigt, at man kom med den om biomasseværkerne, når vi ved, at Venstre selv har været med til i en aftale at give de pågældende værker valgfriheden mellem kraftvarme på biomasse og naturgas, og derfor synes jeg, at det er lidt forkert at rive os det i næsen i dag.

Når fru Eva Møller og i nogen grad hr. Hansen-Nord siger, at det koster industrien penge med den her lov, så vil jeg sige, at så er det da i grunden mærkeligt, at Dansk Industri går ind for, at man skal udbygge den industrielle og decentrale kraftvarme. Jeg mener, at Dansk Industri har udtalt sig til støtte for det her.

Sluttelig må vi sige, at det ser ud til, at fru Eva Møller gerne vil målet i år 2005, men siger nej til de midler, der skal til. Vi må så erkende, at i den her sammenhæng som i så mange andre er der også en tid efter år 2000 og efter år 2005. Navnlig inden for energisektoren er de langsigtede perspektiver jo uhyre vigtige, fordi det tager så lang tid at få oprettet kapaciteten og få tilpasset elsektoren og energisektoren i det hele taget.

Formanden:

Så er det hr. Peter Hansen-Nord som ordfører.

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg vil starte med en ganske kort kommentar til hr. Martin Glerup.

Det er korrekt, at Dansk Industri føler med disse voldsomme subsidier, der er til industriel kraftvarme, og har startet med at sige nej tak. Men jeg ved ikke, om de medlemmer, som ikke selv har industrielt kraftvarme-system, synes, det er en god idé, at prisen på deres elforbrug kommer til at stige på baggrund af det her. Dem har vi jo ikke hørt endnu. Vi har vel nok kun hørt dem, der har muligheden for industriel kraftvarme.

Det er sådan i Venstre, at vi nok må sige, at vi vil have det gjort den rigtige vej rundt. Vi stoppede op for et stykke tid siden og kiggede på det her, og så havde der måske nok været den mulighed at give mere plads til industriel kraftvarme på baggrund af at stoppe op på nogle andre områder.

Men det er, som om det er forpasset, for vi står allerede nu direkte i problemet, og regeringen siger: Vi kører jo videre med skyklapper på. Vi andre siger: Nu stopper vi op. Nu må vi lige se, hvor det er, vi udbygger. Hvad er det for nogle priser, vi kommer til at investere for at producere 1 kWh på et decentralt kraftvarmeværk?

Jeg må også sige til hr. Martin Glerup, at hvis det var så vel, at kraftvarmeproduktion på baggrund af biomasse var en rimelig forretning, en fornuftig forretning, så havde biomassehandlingsplanen også set anderledes ud, for så havde værkerne jo ligget der.

Grunden til, vi lagde dem over i elværksregi, var jo, at man skal op i nogle enorme enheder, for at det overhovedet kan lade sig gøre at få en fornuftig produktionspris frem.

Problemet er jo ganske enkelt ude i den virkelige verden, at man ikke kan lave kraftvarme på biobrændsler til en fornuftig pris. Det er faktisk det, der dybest set er problemet. Som jeg sagde tidligere, skal vi selvfølgelig, når vi laver miljøtiltag og reduktion af CO₂, tage det fra den billige ende. Jeg går ud fra, at regeringen er enig med os i det. Det er jo helt vanvittigt, hvis vi starter op med de 700 kr. pr. t i stedet for at tage dem, der ligger snublende lige foran os, til 200 kr. pr. t. Det håber jeg at der trods alt kan være enighed om.

Ellers må jeg sige om L 66 – hvad jeg ikke allerede har sagt. Hvad skal vi med den lov? Hvad er det for et hastværk, ministeren her præsterer? Hvad er egentlig baggrunden? Det kan da ikke være Elsams brev. Det tror jeg ikke på, for der står jo ganske udmærket også i ministerens egen fremsættelse, at det her omfatter ikke de værker, der er etableret, og ej heller de værker, der er i beslutnings- og projekteringsfasen. Nej, det omhandler kun værker, der ligger langt, lad os så sige et halvt til et helt år fremme i tiden. Vi havde masser af tid til at diskutere det her ordentligt igennem. Det har vi forpasset, tilsyneladende, da vi allerede står med første behandling.

Jeg synes, at Elsams udspil burde have været opfattet som en kærkommen opfordring til regeringen til at læse Energiplan 2000 endnu en gang, før man som her i dag farer ud med bål og brand.

Jeg opfatter Elsams udspil som en udmærket anledning til at sætte dansk energipolitik på dagsordenen og som en god anledning til at diskutere økonomi, miljø og fremtidig liberalise-

ring og dansk energilovgivnings konsekvenser i den virkelige verden. Derfor burde dette lovforslag vente, til den diskussion havde fundet sted.

Dette lovforslag og princippet i det umyndiggør i mine øjne fuldstændig de forbrugerejede elselskaber i deres økonomiske overvejelser om effektiv, billig og miljøvenlig elproduktion. Ministeren kunne lige så godt selv overtage driften af de her elværker efter dette lovforslag og ekspropriere dem til statsejendom.

Lovforslaget fjerner samtidig hele idéen med den integrerede ressourceplanlægning, som regeringen selv har lovgivet om, og hvor vi også til sidst støttede regeringen, fordi vi fik nogle ændringer ind. Hele denne integrerede ressourceplanlægning er ved at blive foretaget, men ikke engang det kan man nå at vente på, før man nu farer frem med dette lovforslag. Jeg synes, det er dybt beklageligt, og jeg forstår godt de voldsomme reaktioner, vi ser ude hos aktørerne.

Jeg vil altså endnu en gang opfordre til at tage det forslag af bordet, og lad os så få en strategisk energisnak om i dag og den liberaliserede fremtid, som vi alle ved kommer, og som kommer til at sætte dagsordenen for i morgen.

Jeg vil med disse kommentarer give udtryk for, at efter hvad der i øvrigt har fundet sted indtil nu, kan jeg egentlig undre mig over, at vi ikke ser 10.000 elforbrugere stå ude på Christiansborg Slotsplads og sige: Dette er grænsen; det er centralstyring af dansk elproduktion; det er ekspropriation af vores rettigheder som ejere af elværker; nu må det stoppe; vi vil have – også miljøvenlig – el til den rigtige pris.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg må sige til hr. Peter Hansen-Nord, at jeg endnu en gang ventede spændt på Venstres CO₂-regnskab. Det kom heller ikke denne gang, men vi skal nok væbne os med tålmodighed i denne sag.

Det, der bringer mig herop, er, at hr. Peter Hansen-Nord siger, at de forbrugerejede elselskaber er umyndiggjort. Det kan man i hvert fald kalde noget af en overdrivelse.

I SF mener vi, at det må være Folketinget, der vedtager den danske energipolitik, og det her er en så væsentlig del af den danske energipolitik, at Folketinget da ikke bare kan sidde og se på, at

Elsam lige pludselig ændrer det og faktisk heller ikke lever op til de tidligere indgåede samtaler.

Jeg mener også, at denne handlemåde fra Elsams side i høj grad rejser det spørgsmål, om elværkerne kan stå alene for den integrerede ressourceplanlægning. Vi er i SF ikke særlig trygge ved denne handling fra Elsams side, og vi ser meget gerne en drøftelse af, hvordan det kan blive ændret.

Vi oplever faktisk, at når elselskaberne alene står for det her, er det som at sætte ræven til at vogte gæs, for elværkerne er altså ikke optaget af vedvarende energi og af energibesparelser i et meget stort omfang. De er optaget af at lave værker og gerne store værker, og det mener vi er en forældet politik, der ikke er i tråd med »Energi 2000«.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det kan selvfølgelig ikke undre, at det kan føles for tilhørerne, som om vi taler os længere og længere væk fra hinanden, men jeg synes nok, at jeg vil sige til fru Anni Svanholt, at der ikke er noget, elværkerne hellere vil end producere el miljøvenligt. Stil nogle krav til elværkerne, og det har vi jo gjort masser af gange, både med hensyn til reduktion af svovldioxidudslip og CO₂-udslip. Virkeligheden er, at de opfylder de miljømæssige krav, vi stiller.

Men dette lovforslag, som jeg går ud fra er læst og studeret, giver en bemyndigelse til ministeren til at fastsætte reglerne for, hvordan man skal beregne prisen. Hvis jeg var forretningsmand, ville jeg mene, at det var en total umyndiggørelse af min måde at producere og drive forretning på, og det er derfor, det er en barsk sag, vi står med i dag.

Man kunne have stillet nogle miljøkrav til elværkerne og have sagt til elværkerne, at de skulle opfylde dem – det har vi gjort i »Energi 2000« og mange andre steder – og det gør de; det er ikke noget problem.

Problemet er, at det så åbenbart ikke er nok. Nu vil man gå videre og også gerne have lov at bestemme, hvordan prisen skal skrues sammen, og hvad der skal betales for den leverede vare. Det er under alle omstændigheder nationalisering på en eller anden facon.

Jeg må også igen spørge: Hvor er Elprisudvalget, som jo er sat til at håndtere disse prisfastsættelser, henne i dette spil? Vi har ikke hørt om det i dag, men det kan være, at andre ordførere har det med.

Jeg mener, at når prisen skal fastsættes ud fra § 9 a i elforsyningsloven, er der jo taget højde for, at Elprisudvalget sandsynligvis ville have sagt til Elsam: Det er da meget muligt, at I gerne vil betale noget mindre, men her er det altså os, der sætter prisen.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Når man lytter til hr. Hansen-Nord, skulle man tro, at revolutionen var brudt ud i Danmark, og at det var en revolution af en ganske særlig karakter, nemlig en form for monarkisk socialisme, idet hr. Hansen-Nord både har beskyldt det her for at være enevælde og for at være et ønske om at nationalisere hele den danske elsektor.

Derfor er jeg nødt til på dette tidspunkt af debatten bare stilfærdigt at gøre opmærksom på, hvad dette lovforslag går ud på. Det går ud på at fastholde den praksis, der hidtil har været gældende med hensyn til priskalkulation i forhold til decentral kraftvarme og andre miljøvenlige enheder.

Det går i al sin gribende enkelthed ud på noget så konservativt som at fortsætte på den måde, der hidtil er arbejdet på her til lands. Jeg er sikker på, at der er adskillige, som ikke kender forslaget i detaljer, som efter at have hørt hr. Hansen-Nords – synes jeg – behjertede anstrengelser på at tilføre en lidt trist novemberdag lidt ekstra kolorit, der kunne antage, at dette lovforslag indeholdt nogle epokegørende skridt. Det gør det altså ikke. Jeg har set den konservative ordfører, og jeg er helt ulykkelig over, at den konservative ordfører bliver så vred over, at man vil videreføre noget, der eksisterer. Fru Eva Møller ryster på hovedet. Men det er jo det, forslaget går ud på.

Der bliver spurgt om, hvad Elprisudvalget skal gøre. Det skal gøre det, det plejer at gøre; der er ingen ændring. Vi har endda indgået en aftale med Danske Elværkers Forening om, at tingene skal fortolkes. Det er en kodificering af hidtidig praksis, og det er Elprisudvalget, der skal fastslå, hvordan den er, hvilket også fremgår af bemærkningerne til lovforslaget.

Jeg vil meget gerne lytte til fremtidige indlæg, men jeg synes altså, at man skulle prøve at komme lidt ned på jorden. Der er masser af spændende temaer, vi kan tage op, når vi skal revidere hele energiplanen, og jeg har allerede nu givet tilsagn om, at jeg synes, det er et berettiget spørgsmål, elværkerne har rejst, og det tager vi op i forbindelse med planlægningsarbejdet.

Men dette lille lovforslag går alene ud på at sikre, at man ikke ensidigt ude i landet uden forudgående debat og uden forhandling ændrer på tingenes tilstand, men at det foregår på en demokratisk måde.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jeg kan heller ikke tilføje nogle luer til revolutionens bål, men kan i korthed oplyse, at priserne selvfølgelig fortsat skal afspejle brændsels- og driftsomkostninger og langsigtede anlægsomkostninger, hvilket tydeligt fremgår af loven.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, hvilket hr. Peter Hansen-Nord udmærket ved, at det i første omgang vil være Elprisudvalget, der fastlægger den administrative praksis for anvendelse af bestemmelserne, som jeg lige har henført til. Derfor er lovforslaget sådan set også et oplæg til en debat, og selvfølgelig skal vi have styr på de ting, men ud fra den synsvinkel, at el og varme, der er produceret samtidig, giver den bedste energiudnyttelse og dermed den største miljøeffekt.

Vi ser da langt hellere en sparet kWh frem for en udbygget kulbaseret kWh, som ligger i den integrerede ressourceplanlægning, så på det punkt tror jeg såmænd ikke, vi er så uenige, og jeg tror heller ikke, at vi vil være ude af stand til at nå nogle fælles løsninger. Det har vi før gjort inden for energipolitikken, og det skal vi fortsat gøre.

(Kort bemærkning).

Eva Møller (KF):

Jeg skal blot af hensyn til historieskrivningen gøre ministeren og andre opmærksom på, at konservatisme og bagstræb ikke er ganske det samme.

Det Konservative Folkeparti har et ønske om et bedre samfund, og konservative vil bevare det, der er godt, og forandre på de felter, hvor det ikke er godt.

Vi har jo desværre i mange år i dette land – ganske vist ikke så mange år i træk, som det var engang – haft socialdemokratisk ledede regeringer, så jeg vil gerne sige til ministeren, at der er meget, der efter vores mening trænger til at forandres. Så bare at bevare tingene er ikke et udtryk for konservatisme. Gid det var så let, vil jeg sige til ministeren, men sådan er det ikke.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Både til miljø- og energiministeren og til hr. Martin Glerup:

Det, jeg frygter mest, er de stille revolutioner, og det er dette lovforslag et udtryk for. Der står ikke ret meget i det, men jeg vil da gerne henvise til § 9 a, stk. 2 – og læs det mange gange – for der står: »Miljø- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler om pligten til at aftage elektricitet og om, hvilke anlæg der omfattes af bestemmelserne i stk. 1. Miljø- og energiministeren kan endvidere fastsætte nærmere regler om afregningsprisernes beregning.«

Det er i min terminologi at få lov at bestemme det hele. Det er pakket lidt ind, så det er en stille revolution, men det bliver det altså ikke bedre af. Jeg kan bedre lide et slagsmål, så vi er helt enige om, hvad det indebærer. Derfor er jeg da umiddelbart glad for at høre, at miljø- og energiministeren siger, at formålet alene set med miljø- og energiministerens øjne er indtil videre at fastholde den praksis, der har været.

Det er en af de få gange, jeg ser det fra miljø- og energiministerens side, og jeg har sjældent set det gjort så klodset og kluntet, som i det lovforslag nr. L 66, vi behandler i dag. Det kunne have været gjort meget fikserere, men som jeg sagde tidligere, er det ligesom passé, for ministeren har ikke ønsket at forhandle til anden side før fremsættelsen af lovforslaget og har ikke ønsket at drøfte, hvad det er for problemer, vi står over for; men jeg kan forstå, at det bliver tilfældet i den nærmere fremtid.

Eva Møller (KF):

Lad mig begynde med helt klart og utvetydigt at slå fast, at Det Konservative Folkeparti står bag målsætningen i »Energi 2000« om en reduktion af CO₂-udslippet i år 2005. Vi er også helt klar over, at når man vil målet, må man også ville midlerne, og vi vil derfor også gerne være med til både decentral kraftvarme, vindenergi, solvarme, ny og bedre teknologi og ændrede normer, for blot at nævne nogle af de vigtigste tiltag på energiområdet.

Men – for der er et men – vi mener i Det Konservative Folkeparti, at energipolitik hviler på tre grundpiller: forsyningssikkerhed, sund markedsøkonomi og ønsket om et godt miljø. Vi vægter alle tre dele lige højt, mens ministeren alt for ofte ensidigt ser på miljøet, således også i det foreliggende lovforslag.

Vi mener, at ministeren her er på vej til at skyde gråspurve med kanoner. Elsam har jo klart tilkendegivet, at det ønsker en pause i tilladelserne til at opføre decentrale kraftvarmeværker. Der ønskes ingen ændring hverken for de allerede opførte decentrale kraftvarmeværker eller for de kraftvarmeværker, der er under opførelse eller i planlægningsfasen.

Ønsket om denne pause skyldes, at man nu har overopfyldt »Energi 2000«s målsætning, idet der i Elsams område til næste år vil være 1.500 MW decentral kraftvarme, og der skulle ifølge »Energi 2000« være 1.120 MW i år 2005. Vi ved tillige, at Danske Elværkers Forening har tilkendegivet, at den mener, at en aftale mellem parterne ville være langt bedre, da der i en aftale kan tages hensyn til Øst- og Vestdanmark, ligesom alle foreningens erfaringer siger, at aftaler overholdes, og at sektoren dermed sørger for at opfylde de mål, som politikerne udstikker.

En gennemlæsning af lovforslagets enkelte dele viser tillige tydeligt, at det ikke har groet i den konservative have. Der er for mange bemyndigelser og beslutninger overladt til ministeren. Hvorfor skal ministeren f.eks. have mulighed for at fastsætte nærmere regler om afregningsprisen beregning? Hvorfor ikke lade Elprisdvalget tage sig af den side af sagen? Og tilsvarende: Hvorfor skal ministeren kunne afgøre, hvilke anlæg der skal omfattes af loven? Og hvorfor skal vindkraftanlæg fortsat have deres egen lovgivning, når der nu spilles ud med en generel lov? Hvor mange meromkostninger kan der tænkes at ville blive lagt på elforsyningens skuldre via afregningspriserne, og hvorfor skal elelskaberne pålægges CO₂-reducerende virkemidler, der koster væsentligt mere pr. sparet ton CO₂ end det, man betragter som rimeligt inden for alle andre sektorer?

I Det Konservative Folkeparti vil vi gerne have sammenhæng i energipolitikken ligesom i al anden politik, og vi er derfor helt uforstående over for, hvorfor vi nu, ca. et halvt år før »Energi 2000« skal revideres, skal i gang med at ændre lovgivningen på et isoleret område. Hvorfor ikke i stedet se det hele i en større og mere langsigtet sammenhæng og så til den tid beslutte os for, hvor og hvordan vi vil stramme op på rammerne for CO₂-udslip, hvis der er behov for det?

Vi har indtil nu ikke præcise tal herfor, men hvis der er en manko, er det i hvert fald ikke elværkerne, der er skyld heri, men snarere trafikken og de manglende nye normer. Jeg kan

heller ikke se den økonomiske visdom i ministerens forslag. Det siges, at man kan købe guld for dyrt. Her forekommer det mig, at det er CO₂-reduktionen, vi køber for dyrt. Den gode økonomi i nogle decentrale kraftvarmeværker er jo udelukkende baseret på dels de 30 pct. anlægstilskud, dels energitypen, hvilket måske nok giver en god økonomi for den enkelte virksomhed, men ikke for samfundet. Mon det ikke i det hele taget var på tide, at vi generelt så på tilskud og afgiftsfritagelse m.v. i energisektoren, så der kunne blive langt større gennemsigtighed i økonomi og prisfastsættelser?

Men lige nu og her: Hvad er prisen pr. sparet ton CO₂ med de investeringer, lovforslaget lægger op til ved at pålægge Elsam at aftage al decentralt fremstillet elektricitet, og hvad er i øvrigt den sunde fornuft i, at der nu i Elsams område produceres så meget elektricitet, at der bliver overskuds- eller spildproduktion, der blot kan eksporteres til Norge og Sverige, hvor den jo i alle tilfælde ikke erstatter kulproduceret elektricitet? Spildvarmen hænger sammen med, at kraft og elektricitet følges ad, og de store byer skal altså have varmen.

Vi vil gerne medvirke til et sagligt udvalgsarbejde, og vi håber at få afklaret en lang række af de spørgsmål, jeg har stillet i dag, samt flere både i dag og under udvalgsarbejdet.

Anni Svanholt (SF):

I SF har vi altid været varme tilhængere af decentral kraftvarme, fordi det er fornuftigt at udnytte energikilden effektivt både til varme og el og dermed reducere CO₂-udslippet. Dertil kommer, at decentral kraftvarme er et fleksibelt energiforsyningssystem, hvor flere forskellige typer energikilder, herunder vedvarende energi, kan anvendes.

Udbygningen af decentral kraftvarme er heldigvis kommet godt i gang med etablering af rigtig mange kommunale decentrale kraftvarmeværker, og der er nu også udsigt til et gennembrud inden for industriel decentral kraftvarme og udbredelse af meget små kraftvarmeblokke.

Det synes vi er en god udvikling. Vi ser også frem til, at der kan laves kraftvarme på både halm og flis i små værker. Vi vil på alle måder være med til at støtte den decentrale kraftvarmeudbygning.

For at sikre den fortsatte udbygning er det jo helt afgørende, at der er sikkerhed for, at elværkerne aftager strømmen og giver en ordentlig

afregningspris. Derfor er det også helt uacceptabelt, at Elsam lige pludselig ændrer afregningsprisen dramatisk og lukker for tilgangen af nye decentrale kraftvarmeverker. Det er hverken Elsam eller andre elværker, der skal bestemme energipolitikken her i landet. Det er Folketinget, og derfor er vi i SF særdeles godt tilfredse med, at miljø- og energiministeren så hurtigt fremsætter et lovforslag, der kan sætte tingene på plads og sikre den fortsatte udbygning.

Vi er også tilfredse med, at dette lovforslag tager højde for decentrale kraftvarmeverker eller elproduktionsanlæg, der anvender biogas, biomasse, affald eller andre fornyelige brændsler eller vedvarende energi.

Vedrørende beregningsgrundlaget for afregningsprisen vil jeg gerne sige, at det her er vigtigt, at også alle miljøomkostningerne indregnes, herunder deponering af affald på losseplads.

Men vi støtter forslaget.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Det bliver stadig tydeligere, at der er problemer med den danske elforsyningsstruktur. Et af problemerne er, at vi har liberaliseret udbudet af elproduktion, mens der stadig kun er én køber. Monopolet på efterspørgselsiden er en af hovedårsagerne til, at vi i dag er nødt til at fremsætte dette lovforslag.

Et andet og nok så væsentligt problem er, at priserne på de fossile brændsler ikke afspejler de miljø- og samfundsøkonomiske omkostninger. De er ganske enkelt for billige set i relation til de miljøproblemer, som de forvolder. Jeg tænker bl.a. på CO₂-problemet og dermed drivhuseffekten.

I Det Radikale Venstre havde vi gerne været dette lovforslag foruden, og det kunne vi også have været, hvis alle inden for elsektoren fortsat var parat til at leve op til ånden i den eksisterende lov. Heri står der nemlig i formålsparagrafen, at elforsyningen skal tilrettelægges i overensstemmelse med miljømæssige og samfunds-mæssige hensyn. Det betyder bl.a., at der i afregningspriserne skal tages hensyn til de miljømæssige og samfundsøkonomiske fordele ved disse anlæg, herunder at de tilfører det samlede elsystem en miljøvenlig produktionskapacitet og medfører langsigtede kapacitetsbesparelser.

Elsam har nu med sin meget egenrådige udmelding om afregningsprisen for den decentrale kraftvarme tvunget politikerne til at trække en lovstramning ned over hovedet på hele elsektoren. Stramningen betyder først og frem-

mest, at der nu lovgives om, hvorledes afregningsprisen for bl.a. decentral kraftvarme skal udregnes.

Lovgivningen følger imidlertid den praksis, som elforsyningsvirksomhederne hidtil har fulgt ved udregning af afregningsprisen. Fra elsektorens side har man opgjort prisen ved bl.a. at indregne en rimelig effektivbetaling for den sparede udbygning med konventionelle, typisk kulbaserede, elproduktionsanlæg. Nu bliver Folketinget efter radikal opfattelse nødt til at lovgive for at sikre videreførelsen af den fornuftige praksis, som elsektoren traditionelt har haft.

I afregningsprisen skal der bl.a. tages højde for de langsigtede sparede omkostninger ved at producere og transportere elektriciteten, bl.a. brændselsforbrug, afsvovning, drift og vedligeholdelse af anlægget, transmissionstab i nettet samt omkostninger til udbygning med nye produktionsanlæg.

Som nævnt er denne lov desværre nødvendig, hvis vi fortsat skal sikre en miljøvenlig udvikling af energiproduktionen i Danmark. Vi lader os med andre ord ikke trække rundt ved næsen af et elforsyningsselskab, som har valgt at tilsidesætte alle tidligere afgivne løfter om udbygningen af den decentrale kraftvarme for at udnytte sin monopolstilling til fordel for sine egne kulfyrede anlæg.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Ganske kort til fru Elsebeth Gerner Nielsen: Af de spørgsmål, vi har diskuteret tidligere, er der to, jeg godt ville have fru Elsebeth Gerner Niensens accept af eller forhåbentlig velovervejede tvivl om. Det ene kører på, om De Radikale også er indforstået med, som jeg har forstået at regering er det, at man nu er på vild flugt væk fra forudsætningerne i »Energi 2000«, og at man bare kører videre uden at stoppe op og tænke sig om.

Det næste er: Synes fru Elsebeth Gerner Nielsen ikke, at det egentlig var lidt rimeligt, at man havde en chance for at få hele den integrerede ressourceplanlægning, som jo alle i elsektoren er blevet pålagt at udarbejde, på plads, før man, om jeg så må sige, bevidstløst bare godkender og kører videre med nye anlæg?

Har fru Elsebeth Gerner Nielsen ikke også den opfattelse – det er så et tredje og sidste spørgsmål – at allerede den debat og diskussion, vi har haft i dag, netop har haft den uønskede effekt, at vi roligt kan stoppe op og disku-

tere, hvordan vi nu gør det rigtigst, miljømæssigt bedst, og hvordan vi får fortrængt CO₂ billigst muligt?

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jeg vil gerne minde om, at i 1992, da vi stod over for at skulle tage stilling til henholdsvis en udbygning af Skærbækværket og en nyopførelse af Nordjyllandsværket, sagde den daværende formand for Elsam, Grønberg Christensen, at Folketingets politikere på ingen måde behøvede at være bekymrede for den decentrale kraftvarme, for uanset hvor stor den decentrale kraftvarmeproduktion blev, ville man fra Elsans side være parat til at lukke de gamle værker.

Derfor er jeg selvfølgelig heller ikke på nogen måde indstillet på, at vi skal have en overforsyning med el i Jylland og på Fyn. Tværtimod opfordrer jeg Elsam til at holde, hvad de har lovet, nemlig at lukke nogle af værkerne, eller også kan de forhandle med Elkraft. Vi har et gammelt Asnæsværk, som kun producerer el og ikke varme. Hvad med at lave en Storebæltsforbindelse, sådan at vi kan få noget af den overskydende el til Sjælland.

Til det dér med den integrerede ressourceplanlægning vil jeg sige, at det er noget, der skal foregå ved siden af det, vi ellers foretager os, og i Det Radikale Venstre er vi i hvert fald ikke parat til på nogen måde at stoppe for udbygningen af den miljøvenlige energi.

Jeg vil også gerne sige, at på nogle punkter går det udmærket i »Energi 2000«, men der er også nogle andre områder, hvor vores forudsætninger jo slet ikke holder, bl.a. når det drejer sig om vindenergien.

Endelig er jeg da også dybt bekymret for den almindelige CO₂-udvikling i samfundet. Med den økonomiske vækst, vi har nu, og den vækst, der er i transportsektoren, kommer vi i løbet af meget kort tid til at stå med nogle problemer, som vi skal have løst.

Kim Behnke (FP):

Man skulle næsten tro, at ytringsfriheden gjaldt alle i Danmark på nær elværkerne. Efter vores mening er det en helt vild måde, man fra regeringens side har reageret på, fordi Elsam har valgt at tilskrive en række decentrale kraftvarmeværker og give dem en orientering om, hvordan man ser på situationen.

Regeringen reagerer så kraftigt, at den ikke engang finder anledning til at gå i forhandling

med Elsam. Reaktionen er med det samme, at hvis regeringen ikke kan få det, som den vil have det, kan den selvfølgelig tage sagen i Folketingssalen og gennem lovvedtagelser tvinge sine synspunkter igennem.

Jeg må nok sige, at et sådant forløb synes vi ikke er særlig sympatisk, og det synes vi ikke af flere forskellige grunde. For det første, fordi Elsam har ret, men det er jo ikke altid, at de, der har ret, også er dem, der får deres vilje, og i dette tilfælde ser det ud til, at regeringen, som har uret, misbruger et flertal i Folketinget til at få vedtaget en lovgivning og på den måde prøver at rette op på tingene.

Vi har i Danmark efterhånden fået en energisektor, som er mere rendyrket planøkonomi, end man nogen sinde var vidne til i det gamle Østeuropa; her er der ikke et politibureau og direktiver, der bliver udstedt, men en minister og en lovgivning, der regulerer området.

Regeringen og ordførerne for regeringspartierne har brugt det argument, at det var Elsam, der tilsidesatte aftaler. Altså hver eneste gang, der har været nogle sager på energiområdet her i Folketinget, har man sagt, at uanset hvad så må elværkerne betale regningen.

Da man skulle have opstillet vindmøller og der ikke var nogen mennesker, der gad at have vindmøller stående, selv om de fik statstilskud, tvang man elværkerne til at opstille vindmøllerne.

Da man havde problemer med, at folk ikke ville betale, hvad det kostede at få tilsluttet deres vedvarende energianlæg, fordi økonomien så slet ikke hang sammen, tvang man elværkerne til at betale for at få dem tilsluttet.

Da man ikke længere kunne holde ud at se på elmaster, fordi det lige pludselig var det, der var galt, tvang man mere eller mindre elværkerne til at grave kablerne ned rundt omkring i landet med enorme omkostninger.

Den eneste grund til, at man kan gøre det, er, at vi i Danmark har en elsektor, som har været al for flink til at vende ryggen til og tage tæskene hver gang. Hvorfor gør den så det?

Det gør den, fordi elværkerne jo ikke – hvilket ministeren ellers hævdede – bare er private foretagender. Elværkerne i Danmark er forbrugere, og elværkerne i Danmark er med til at sende regningen videre til de enkelte forbrugere, og det er dem, der kommer til at betale for det her.

Ministeren skriver i bemærkningerne til lovforslaget på side 3: »Lovforslaget ventes ikke at

få økonomiske eller administrative konsekvenser for staten.« Jo, for strømprisen stiger også for staten, når staten skal købe strøm.

På side 4 i bemærkningerne står der: »Lovforslaget ventes at give erhvervsvirksomheder bedre mulighed for egen elproduktion på økonomisk fordelagtige vilkår.« Jamen hvad med alle dem, der skal købe strøm, og som ikke producerer strøm? De får altså en større elregning ud af det her.

Det er blevet sagt, at Elsam jo bare kan udfase nogle af de gamle anlæg, og man har nævnt blok 1 på Studstrupværket. Hvis man udfaser blok 1 på Studstrupværket, fjerner man altså også et bidrag til hele Århus' varmeplan. På Studstrupværket producerer man både varme, vand og strøm.

Det er derudover stærkt bekymrende, at man fra de partier, der støtter det her, er med til at forhindre, at man i Svendborg kan få et biomassefyret forsyningssystem. Det er blevet hævdet, at borgmesteren dernede var ved at gå i panik, da han hørte, at Elsam havde sendt det her brev. Det kan jeg godt forstå, for det vil få den pågældende borgmester afsløret. Man har mere eller mindre tvunget et projekt ned over befolkningen, hvor det, der ville være både det miljø-mæssigt og økonomisk mest korrekte at gøre i Svendborg, ville være at få et biomassebaseret anlæg.

Så er der hele spørgsmålet om vindmøllerne, hvor fru Elsebeth Gerner Nielsen i dag gentager det synspunkt, at der skal opsættes endnu flere vindmøller. Men hvis elværkerne både skal aftage strøm fra de decentrale kraftvarmeværker og have deres egen grundlast kørende, ja, så er den eneste måde, de kan forhindre ekstra bidrag af strøm, altså at stoppe vindmøllerne.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Jeg tror, vi er ved at være ved afslutningen af debatten. Jeg synes, vi har haft en god debat, og jeg agter ikke at sige mere, for jeg er enig med ordføreren, der sagde, at vi har mulighed for under udvalgsarbejdet at afklare en række spørgsmål, men jeg er nødt til at sige en enkelt ting til hr. Kim Behnke:

Det er ikke rigtigt, at regeringen bare har fremsat det her forslag uden at have snakket med Elsam først. Da jeg fik meddelelsen, sagde jeg tværtimod, at jeg ville indkalde Elsam til forhandling, før jeg besluttede, hvad der skulle ske. Og det gjorde jeg. Vi holdt et møde med Elsam, hvor Elsam i øvrigt var noget mere realistisk i

vurderingen af sin egen optræden end dets klakører her i Folketingssalen. Der var ikke nogen stolthed over, hvad man havde gjort. Der var ikke denne fornemme selvsvurdering, som hr. Hansen-Nord og hr. Kim Behnke giver udtryk for her i salen. Man sagde regulært undskyld. Man sagde, man havde dummet sig. Det gjorde i øvrigt et rimeligt sympatisk indtryk på mig, at man selv erkendte, at det var uacceptabelt, hvad der var sket.

Men jeg havde altså forhandlingen, inden vi fremsatte forslaget. Og det eneste, vi gør med det her forslag, som jeg har sagt det før, er at fastholde de regler, der var gældende, indtil Elsam traf sin ensidige beslutning.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Bare til opklaring: Når en minister beder om ordet, skal vedkommende i henhold til grundloven uanset hensigtsmæssigheden have det.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det er ganske kort til fru Elsebeth Gerner Nielsen, som jeg forstod var lidt ked af, at jeg ikke kommenterede det svar, jeg fik – som jo ikke var noget svar på det, jeg spurgte om – og derfor vil jeg gerne sige, at sådan, som jeg forstår begrebet integreret ressourceplanlægning, er det bortset fra den løbende planlægning naturligvis et arbejde, der er sat i gang for at finde ud af, hvad vi skal bygge videre på, og hvordan vi kan undgå at udvide her og udvide der. Det er en hel planlægningsfase, der er i gang, og som ikke er tilendebragt endnu.

Og så kunne jeg jo belejligt spørge: Hvis man, når denne IRP-fase er overstået og vi får rapporten fra henholdsvis Elkraft og Elsam, påviser, at det, vi nu gør i dag, hører til tåbelighedernes tåbeligheder, er man så indstillet på fra De Radikale at sige: Hov, jamen det er jo rigtigt; den er jo gal, den her; vi stopper!? Se, det var jo interessant at få svar på det.

»Energi 2000« kan vi diskutere frem og tilbage. Sandheden er bare, at jeg ikke har hørt nogen her i dag – hverken fra Venstre eller De Konservative – løbe fra »Energi 2000« på noget område, tværtimod. Med hensyn til de forudsætninger, der lå til grund for »Energi 2000«, som blev gennemført af den tidligere energiminister hr. Bilgrav-Nielsen, har vi rent mel i posen, så det er på plads.

At Grønborg Christensen for 3 år siden var fremme med det, skal nok være rigtigt. Proble-

met er bare, at den eksplosive udvikling, der er sket med udbygningen af decentral og industriel kraftvarme, jo har været så voldsom, at den stort set er blevet dobbelt så stor, som man havde forudsat. Derfor kan man sige, at det jo var svært at vide, hvad man skulle sige for tre år siden, før man havde set udviklingen. Storm P. har jo udtalt sig lidt om, hvor svært det er at spå om fremtiden. Han havde jo ret den mand.

Om en »Storebæltsforbindelse« vil jeg gerne sige, at det tror jeg vi vil få mere svar på i Energiudvalget, for en sådan forbindelse er ikke sådan bare lige umiddelbart rigtig og har ikke noget med Asnæsværket eller supplerung af hinanden at gøre. Elkraft og Elsam er jo bundet sammen hver især og kan jo sagtens kobles sammen uden om en »Storebæltsforbindelse«. Asnæsværket skal i øvrigt være biomasseværk, men det vil man gerne droppe, forstås.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jeg synes ikke, der er nogen grund til at inddrage den integrerede ressourceplanlægning så voldsomt i det her lovforslag, for den integrerede ressourceplanlægning skal under alle omstændigheder foregå og foregår jo både i elselskaberne og så sandelig også i Energistyrelsen og Energiministeriet. De ting får vi lejlighed til at diskutere nærmere.

Så vil jeg sige til hr. Kim Behnke, at det forbrugerejede system, vi har i Danmark, selvfølgelig også vil blive stillet over for nogle miljømæssige krav, både med hensyn til en miljøvenlig produktionsform og også med hensyn til, at man skal tage hensyn til magnetfelter og den slags i forbindelse med master i landskabet.

Hr. Kim Behnke var inde på, at en umiddelbar skrotning af en af Studstrupværkets blokke, som jeg foreslog, vil få indflydelse på varmeplanen i Århus. Det er jeg nu ikke sikker på at den vil. Det tror jeg bestemt ikke at den vil. Jeg tror, at man umiddelbart, når man får de nye værker, uden at det skader nogen ting, kunne droppe en blok på Studstrupværket og Vendsysselværkets blok 1 – det var nogle ting, man kunne gøre med det samme – og fremrykke skrotningen af 638 MW i Aalborg og Skærbæk, så den fandt sted 2-5 år tidligere end oprindeligt planlagt.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jeg vil gerne spørge Venstre: Er Venstre parat til, at vi skrotter Nordjyllandsværket, når vi i

forbindelse med den integrerede ressourceplanlægning konstaterer, at den beslutning, der blev taget i 1992, er vanvittig?

Til spørgsmålet til mig, om jeg er parat til at være med til at lukke decentrale kraftvarmeværker, hvis vi finder ud af, at de er ufornuftige, vil jeg svare: Ja, det vil jeg gerne være med til, men sagen er den, at det finder vi ikke ud af, for de decentrale kraftvarmeværker er en af de mest fornuftige måder at producere energi og varme på i det her land.

Det er ikke sådan, at vi i Det Radikale Venstre er parate til en hæmningsløs udbygning, hvor vi får produceret for meget el. Det, vi siger til Elsam – for det er Elsam, vi taler om – er: Skrot de gamle værker, skrot de gamle blokke og fremryk skrotningen, sådan at vi ikke har en overskydende elproduktion.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Hr. Peter Hansen-Nord for en kort bemærkning, og så kommer hr. Kim Behnke og kan slutte de korte bemærkninger af.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg må sige til fru Elsebeth Gerner Nielsen, at jeg synes, det er en omvendt måde at gribe tingene an på, at vi nu skal skrotte ting, vi har vedtaget herinde. For 3 år siden vedtog vi opførelsen af Vendsysselværket og Skærbækværket. Jeg synes, det er den omvendte vej at gå i hvert fald, først at tage en beslutning om at gøre noget og så 3 år efter finde ud af, at man hellere ville have haft noget andet.

Jeg har meget respekt for De Radikale, men det her er jo et lidt typisk radikalt træk . . . (*Elsebeth Gerner Nielsen (RV): Vi var ikke med!*). De Radikale var ikke med – helt korrekt. Men det, som man burde respektere, er det, som Folketinget har taget beslutning om for 3 år siden. Det ønsker vi så nu at få lavet om på. Det har man selvfølgelig lov til, men det anser jeg for at være umuligt i den nuværende situation.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Hr. Kim Behnke for en kort afsluttende bemærkning.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg er nødt til at gøre opmærksom på over for ministeren, at jeg ikke taler Elsams eller elværkernes sag i dag. For mig er de kun et mellem-

led. Det, der interesserer mig, er forbrugerne. Det, der interesserer mig, er, at danske elforbrugere, danske virksomheder, som bruger strøm og er nødt til at bruge strøm i deres produktion, får en højere elregning som følge af det her. Og ministeren er ikke engang så ærlig, så det af lovforslaget fremgår, hvor meget elpriserne kommer til at stige på grund af det her. Det er forbrugerne, der interesserer mig, ikke elværkerne som sådan.

Det, der er så ærgerligt ved det her, er, at vi jo alle sammen er enige om, at kraftvarme er en god idé. Det er en fremragende god idé, men det skal jo altså også hænge sammen. Og det, man glemmer, både når man laver IRP-regnskaber, og når man taler for, hvor fantastisk de her ting er – fru Elsebeth Gerner Nielsen sagde, at hun var helt sikker på, hvad resultatet blev – er de enorme statssubsidier, der løbende bliver pumpet i.

I øjeblikket er det 30 pct.-ordningen, som jo gør, at der rundt omkring i virksomhederne bliver bygget både det ene og det andet. Man glemmer at tage højde for det element af statssubsidier, som et flertal af Folketinget har vedtaget skal være der for at få det her til at fungere. Man glemmer, at alle de dér bar mark-projekter, hvor man bruger naturgas, kun kan fungere, fordi naturgassen bliver subsidiert med over 2 mia. kr. om året osv., osv.

Derfor bliver dette IRP-regnskab aldrig et ægte regnskab, når man ikke tager højde for disse statssubsidier, som bliver hældt ind og bliver tilgodeset for nogle deles vedkommende, mens andre dele: kul og olie jo bliver beskattet højere i Danmark end noget som helst andet sted på Jorden, og sådan bliver naturgassen understøttet med statssubsidier. Den problemstilling skal man altså også tage højde for. Det gør vi, for vi er interesseret i, hvad forbrugerne og skatteyderne i den sidste ende kommer til at betale.

Men jeg har aldrig hørt nogle mennesker tale ondt om kraftvarme. Det er en fremragende god idé, men det skal fungere på kommercielle vilkår, og dér tror jeg altså at elværkerne er bedre til at få det regnskab til at hænge sammen, end vi er her i Folketinget.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Vi har nu en omfattende debat om vores energipolitik. Den er provokeret frem, fordi Elsam helt uacceptabelt slår hånden af de små decentrale kraftvarmeværker. Det er uacceptabelt, og derfor bliver man nødt til at gribe ind.

Men man må også sige, at energiflertallet her i Folketinget også selv har været med til at skabe den situation ved at acceptere det kulfyrede kraftvarmeværk i Aalborg og også en unødvendig udbygning af Skærbækværket. Det er to selvmål, som har været med til at bringe os i den situation, at der måske er en overforsyningskapacitet på et tidspunkt i Jylland.

Og man er snublende nær ved at lave et hat-trick, hvis man anerkender og godkender opførelsen af Avedøreværk 2. Det er på tide, at der bliver lagt en egentlig energipolitik på de store centrale værker, en binding af dem.

Efter vores opfattelse skal de udfases. Vi mener, at det ville være en god ting, hvis der tegnede sig et flertal her i Folketinget – jeg kan fornemme, at ministeren måske heller ikke er særlig glad for Nordjyllandsværket – for, at man måske prøvede at få sat en stopper for det. Vi synes, det er helt grotesk, at man i denne her situation går hen og opfører et stort kulfyret værk, når man så samtidig skal til at begrænse CO₂-udledningen. Det vil vi meget gerne være med til.

Men vi mener som sagt, at fremtiden ligger i de små decentrale kraftvarmeværker. Det er, fordi de er utrolig velegnede til at omstille sig til et varieret billede af vedvarende energi, og på lang sigt kan de alene betjene sig af vedvarende energi. Derfor mener vi, at udbygningen af de decentrale kraftvarmeværker skal fortsætte.

Vi synes også, at det er en god ting, at man begynder at udnytte spildvarmen fra industrien. Når Elsam ligesom lægger op til i sit brev, at man skal til at standse den udvikling, siger det noget om, at Elsam ingen begreb har om, hvad det er, vi går efter her inde i Folketinget, nemlig netop at få udnyttet al den spildvarme, der findes.

Derfor skal det selvfølgelig fortsætte, og jeg tager det egentlig som et tegn på – altså kommentaren fra Elsams side – at det er meget værdifuldt, det, vi har været med til at lave herinde, hvor vi har lagt en CO₂-afgift på, som gør, at det bliver mere fordelagtigt at udnytte spildvarmen. Så vi ser gerne den udvikling yderligere speedet op.

Vi har et problem, synes jeg. Og det er, at det nu er nødvendigt at gennemføre en sådan lov hurtigt. Og det er et problem, for jeg havde sådan set gerne, som også fru Eva Møller fra De Konservative nævnte, set, at det var fulgt efter, at vi havde haft en debat om revision af »Energi 2000«, for efter vores opfattelse er der en stor fejl

i den energiplan, vi har i øjeblikket – det har jeg heller ikke lagt skjul på tidligere – og det er den centrale placering, som man har givet biomassen og især halmafbrændingen, men i øvrigt også affald.

I forhold til den debat, vi havde i går i Miljø- og Planlægningsudvalget om slam, er det også en ting, der er med til at pege på, at man skal håndtere det på en helt anden måde. Det er en kompostering, der skal til, så man også kan få nedbrudt dioxinerne i den forbindelse.

Vi har et problem, synes jeg, i Enhedslisten, og det er, at på den ene side vil vi ikke være med til at bremse op for udbygningen af et decentralt kraftvarmeværk, og vi vil ikke acceptere Elsams handlemåde, og på den anden side vil vi gerne have et tilsagn fra ministeren om, at det her ikke betyder en accelerering af udbygningen af lokal kraftvarme baseret på biomasse. Det er det, vi gerne vil have et tilsagn om, sådan at vi kan nå at få planlagt og få ordentligt gennemdiskuteret, hvad alle de miljømæssige konsekvenser er af det anlæg, og også, hvad kapaciteten på længere sigt egentlig er i den biomasseaftale, som regeringen har lavet.

Vi håber, at vi kan få tilsagn om det og derigennem være med til at sætte Elsam på plads.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jeg vil bare lige for fuldstændighedens skyld sige til hr. Bent Hindrup Andersen, at udbygningen i Skærbæk og på Nordjyllandsværket havde for os, der var inde i forhandlingerne, to afgørende forudsætninger.

For det første måtte det ikke være til hindring for en decentral udbygning. Det var der en aftale om.

For det andet: Såfremt der alligevel ville blive tale om en kraftigere udbygning og der måske ikke var behov for så meget, var forudsætningen, at de nye højteknologiske værker med en høj energieffektivitet skulle træde i stedet for nogle gamle og mere ineffektive kulenheder.

Det var forudsætningen, og på den baggrund var det sådan set fornuftigt nok.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jo, det er i orden, hvis forudsætningen holder, nemlig at det ikke blokerer for udviklingen f.eks. af små decentrale kraftvarmeværker baseret på vedvarende energi. Men det gør en stor investering jo i sig selv. Der sker en blokering,

fordi den optager alle elselskabernes, energiselskabernes investeringskapacitet. Den drejer hele udviklingen af teknologien over på de store centrale værker i stedet for at satse meget massivt på udbygningen af vedvarende energi til små decentrale kraftvarmeværker. Og derigennem blokerer det.

Det er også det, der er problemet med Avedøre 2. Det vil også være en blokering for, at der kan ske en udvikling af den vedvarende energi på mindre, decentrale kraftvarmeværker.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Det er til hr. Martin Glerup. Det lyder ikke så sjovt, når folk prøver både at blæse og have mel i munden.

På den ene side har hr. Martin Glerup det argument, at det, der skal ske, er, at man skal bruge de her højteknologiske nye enheder, og så skal man udfase nogle gamle, fordi de belaster miljøet. Rigtigt set, fuldstændig rigtigt set. Det er vi alle sammen enige om. Det kan også være, at det så bliver tilfældet i Avedøre måske.

Men tidligere i dag har hr. Martin Glerup jo brugt Elsams aftale med Norge som argument for, at når Elsam har brug for den strøm fra Norge, bør Elsam også være i stand til at aftage strømmen fra de decentrale kraftvarmeværker. Men set i et miljøperspektiv skal vi da glæde os over, at Elsam er i stand til at importere noget strøm fra Norge. Den strøm, der kommer deroppefra, giver jo da i hvert fald ingen belastning. Det kan godt være, at det danske CO₂-regnskab ikke bliver godskrevet, men det globale CO₂-regnskab – hvis man endelig vil bruge de termer – har jo da nytte af, at vi får den strøm fra nordmændene.

Derfor holder de argumenter, der bliver brugt her, ikke. Det er, som om det er ét sæt argumenter, der er gyldige, når det gælder de store kraftværker, det er et andet sæt argumenter, der er gyldige, når det gælder de decentrale, og et helt tredje, når det gælder import af strøm fra Norge. Det holder altså ikke, for hvordan skal elværkerne agere, hvis de på den ene side hele tiden får at vide, at de skal handle miljømæssigt, og de så, når de gør det, bliver bebrejdet det?

Den Norgesaftale skal vi glæde os over at vi har. Vi skal glæde os over, at vi kan få billig og miljøvenlig strøm fra Norge og ikke bebrejde elværkerne, at de har lavet den aftale.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Nej, jeg synes heller ikke, at man skal bebrejde Elsam, at man har fået en aftale om at aftage vandkraftbaseret el. Men det betyder jo så, at man må hapse nogle flere af de gamle kulenheder og skrotte dem tidligere end ellers. Så det hænger jo meget godt sammen.

Til hr. Bent Hindrup Andersen vil jeg sige, at det jo ikke ser ud til, at udviklingen af decentrale kraftvarmeværker har lidt nogen nævneværdig skade ved, at man har lavet hverken Nordjyllands- eller Skærbækværket. Tværtimod er det jo en forrygende succes. Og det er jo kun godt.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hr. Martin Glerup er jo så velbevandret i det her fag, at hr. Martin Glerup godt ved, at med års tilbagevendende kalenderafkrydsende sikkerhed fryser de norske elve til is, og så kommer der ikke så meget billig Hydrostrøm fra Norge. Så er vi nødt til selv at producere det.

Jamen så kan vi bare bygge nogle flere vindmøller. Men hvad nu, hvis der er en dag, hvor det ikke blæser, og hvor der er frost i Norge? Ja, så har vi altså et behov for at producere strømmen et andet sted. Og derfor er elværkerne selvfølgelig nødt til at have nogle værker, hvor den strøm kan blive produceret.

Jeg kan ikke se ideen med at skrotte disse enheder. Det, der er interessant – både miljømæssigt og energipolitisk – må da være, om værkerne bruges, om der produceres noget strøm dér eller ej, og at man har en kapacitet, så man er i stand til at producere strøm og sørge for, at uanset hvor i Danmark man tænder for en stikkontakt, kommer der altid strøm. Det skal vi da ikke laste elværkerne for. Vi skal glæde os over, at de viser den evne til at sørge for, at forsyningsikkerheden er i top.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Det er da rigtigt, at det er en succes at udbygge de mindre, decentrale kraftvarmeværker. Men hvad skal vi så med de store? Det er jo så fejlagtige investeringer, at vi har dem stående, fordi vi kan klare os med de små. Det er den ene ting.

Den anden ting er, at den vedvarende energi jo ikke har fået den plads, som den burde have, ved udbygningen af de mindre, decentrale kraftvarmeværker.

Vi skal jo netop her bagefter til at behandle et lovforslag for også at få sat gang i udnyttelsen af solvarmen.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg har undervejs i debatten givet udtryk for regeringens synspunkter, og jeg imødeser et fornuftigt samarbejde under udvalgsarbejdet, hvor jeg får mulighed for at svare på en række af de spørgsmål, som ordførerne har peget på her i dag.

Men jeg vil gerne slutte af, idet jeg siger tak til ordførerne for den gode debat, vi har haft, med at bekræfte over for hr. Hindrup Andersen, at der ikke ligger nogen accelerering på det punkt, hr. Hindrup Andersen nævnte i sit indlæg, hvor han havde bekymringer. Der er alene tale om, at vi – om jeg så må sige – annullerer den beslutning, som Elsam traf på egen hånd.

Det vil sige, om jeg så må sige, at det er status quo ante bellum, status quo før brevet fra Elsam, der indføres, og ingen accelerering.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Energipolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 67: Forslag til lov om ændring af lov om udnyttelse af vedvarende energikilder m.v. (Fremme af solvarme).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 8/11 95).

Lovforslaget sættes til forhandling.